

PATVIRTINTA

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos
direktoriaus 2014 m. kovo 5 d.
įsakymu Nr. 06

PRITARIU

Marijampolės savivaldybės
Administracijos direktorius

(parašas)

(Vardas, pavardė)

2014 m.

**MARIJAMPOLĖS PETRO KRIAUČIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS
2014-2016 METŲ
STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS**

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka
2014 – 2016 -ŪJŪ METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS
2013-11-29 Nr. 3 – 338 –3.1
Marijampolė

Asignavimų valdytojas	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka, 190495783
------------------------------	---

Misija	Mūsų biblioteka – Jūsų mokymosi, tobulėjimo, informacijos ir laisvalaikio galimybė.
---------------	---

Situacijos analizė

Išorinės aplinkos analizė:

Politiniai-teisiniai veiksniai.

Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka (toliau - Biblioteka) teikia informacijos, kultūros ir edukacines paslaugas Marijampolės savivaldybės gyventojams ir padeda jiems realizuoti įvairialypius informacinius poreikius kintančiame pasaulyje, skatina socialinę sanglaudą ir žinių ekonomikos kūrimą. Biblioteka savo veiklą organizuoja vadovaudamasi Lietuvos respublikos įstatymais, poįstatyminiais aktais ir vidaus dokumentais – bibliotekos nuostatais, vidaus tvarkos taisyklėmis, direktoriaus įsakymais ir bibliotekų darbą reglamentuojančiais dokumentais. Biblioteka vykdo Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatyme reglamentuotą veiklą ir dirba vadovaudamasi UNESCO Viešųjų bibliotekų manifestu (1994 m.), tarptautinių bibliotekinių organizacijų (IFLA, PULMAN, NAPLE, EBLIDA) manifestais, deklaracijomis ir nutarimais. Biblioteka darbą organizuoja vadovaudamasi Bibliotekos fondo apsaugos nuostatais, Lietuvos bibliotekų fondo nuostatais, Lietuvos Respublikos standartais ir higienos normomis.

Viešosios bibliotekos steigėjas - Marijampolės savivaldybės taryba, tačiau veiklą reglamentuoja Kultūros ministro įsakymai ir metodinių centrų - Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos ir Kauno apskrities viešosios bibliotekos rekomendacijos. Lietuvoje nėra patvirtintos bibliotekų vystymo strategijos, vieningų standartų ar kriterijų bibliotekų patalpoms, įrangos, dokumentų fondų atnaujinimo ar bibliotekos darbo kokybei vertinti, todėl viešosios bibliotekos asignavimai, skirti bibliotekos funkcijoms vykdyti, priklauso nuo vietos savivaldos organų prioritetų.

Siekdama pradėtų ir suplanuotų darbų tęstinumo Viešosios bibliotekos administracija numato 2014 -2016 metų veiklos prioritetus, kuriais siekiama pagerinti ir išplėsti bibliotekų paslaugas bendruomenei bei pritraukti bendruomenę naudotis viešųjų bibliotekų paslaugomis. Labai aktualus 2014 metais įgyvendinamas šeimų skaitymą ir bendradarbiavimą abipus sienos skatinantis projektas „Bendradarbiavimas kuriant biblioteką šeimai“, kurį iš dalies finansuoja Europos Sąjunga per 2007-2013 m. Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programą. Planavimo laikotarpiu bus svarbūs ir bibliotekų paslaugų kokybė ir jų asortimentas bendruomenei, skaitytojų pritraukimo į bibliotekas, bibliotekų optimizavimo klausimai. Kaip niekad aktualus bibliotekininkų darbo apmokėjimo klausimas, nes vidutinis bibliotekininko darbo užmokestis tik 28, 5 % didesnis už minimalų darbo užmokestį.

Ekonominiai veiksniai.

Kaimo vietovės Marijampolės savivaldybėje užima apie 98 proc. savivaldybės teritorijos, jose gyvena 1/3 savivaldybės gyventojų. Didėja tiesioginės užsienio investicijos Marijampolės savivaldybėje, mažėja nedarbo lygis (2013-11-01 - 9, 3 %), atnaujinamos ir remontuojamos miesto viešosios erdvės, stiprėja kaimo bendruomenės. Pastaraisiais metais Marijampolės savivaldybėje buvo stebima neigiama natūrali gyventojų kaita, mažėjo gyventojų skaičius ir ypač vaikų skaičius mokyklose.

Savivaldybės ekonomika buvo silpnesnė nei šalyje: mažesnis įmonių skaičius, mažesnis darbuotojų darbo užmokestis, mažesnės materialinės investicijos ir tiesioginės užsienio investicijos.

Savivaldybės ekonominė raida ir veiklos prioritetai tiesiogiai veikia Petro Kriaučiūno viešųjų bibliotekų tinklą – Viešąją biblioteką, Draugystės filialą mieste ir 25 kaimo filialus. Vidutiniškai 1 biblioteka mieste aptarnauja 19576, o 1 kaimo filialas aptarnauja 806 gyventojus.

Ekonominė situacija lemia bibliotekos biudžetą: 2013 metams skirti asignavimai – 2244 tūkst. Lt (2012 m.

– 2536, 9 tūkst. Lt), iš jų savivaldybės skirti asignavimai – 2059 tūkst. Lt (2012 m. – 1821, 7 tūkst. Lt), tačiau iš jų 458, 2 tūkst. Lt skirta projekto „Bendradarbiavimas kuriant biblioteką šeimai“ koofinansavimui. Dokumentų įsigijimui skirta 175 tūkst. Lt, iš jų savivaldybės ir specialiųjų lėšų programų – 40 tūkst. Lt. 2013 metais 54, 3 % padidėjo savivaldybės lėšos, skiriamos periodinei spaudai įsigyti. Vidutinė knygos kaina 2013 metais buvo 22, 84 Lt, panaši kaip ir 2012 metais, tačiau bibliotekininkus ir skaitytojus džiugina Vyriausybės planai mažinti PVM knygoms (šiuo metu PVM - 21 %). Biblioteka siekia įsigyti daugiau turinčių išliekamąją vertę knygų – lietuvių literatūros kūrinių, knygų vaikams, elektroninių dokumentų, informacinių ir įvairių mokslo šakų literatūros, tačiau skaitytojai pageidauja populiariosios grožinės ir reklamuojamų knygų, populiariųjų knygų serijų paaugliams.

Bibliotekų išlaikymui skiriama 631, 1 tūkst. Lt lėšų. Šios lėšos skiriamos bibliotekų patalpų išlaikymui, šildymui, ryšiams. Didžiausias patalpas turi Viešoji biblioteka -2664 m². Vidutiniškai kaimo bibliotekos plotas – 60, 8 m². Viešosios bibliotekos ir filialų materialinė bazė nesikeitė, tačiau vykdant projektą „Bendradarbiavimas kuriant biblioteką šeimai“ atliekama Draugystės filialo (298 m²) patalpų rekonstrukcija. Kiekvienais metais atliekamas keleto kaimo filialų einamasis remontas, tačiau ne visuose filialuose yra sudarytos darbuotojams ir lankytojams palankios darbo sąlygos. 26 % kitų išlaidų skiriama bibliotekų patalpų šildymui, tačiau kai kurie kaimo filialai dėl pastato šildymo sistemos atjungimo buvo šildomi nepakankamai. Ši tendencija išlieka ir 2013 metais – dar dviejose kaimo bibliotekose įrengti židiniai – krosnelės.

Bibliotekų vartotojų skaičius išlieka stabilus, kaimo filialuose nežymiai didėja. Bibliotekų paslaugomis naudojasi 17, 5 procento savivaldybės gyventojų, o vaikų iki 14 metų - 30,0 procentų.

Socialiniai veiksniai.

2013 m. liepos 1d. Lietuvos Statistikos departamento duomenimis Marijampolės savivaldybės teritorijoje gyveno 59037 gyventojai, iš jų mieste – 39153, kaimo teritorijose – 19884. Per metus gyventojų skaičius Marijampolės savivaldybėje sumažėjo 2, 5 %. Marijampolės teritorinės darbo biržos duomenimis, oficialus nedarbo lygis 2013-11-01 Marijampolės savivaldybėje siekia 9, 3 % proc. nuo visų darbingo amžiaus gyventojų ir nuosekliai mažėja. Nors Marijampolės savivaldybės gyventojų tankis – 78, 8 gyventojai km², beveik dvigubai didesnis nei respublikoje, mažėjantis gyventojų ir vaikų skaičius lemia švietimo ir kultūros įstaigų tinklo pokyčius. Uždarius mokyklas kaimuose, bibliotekos lieka vienintelės viešosios erdvės patalpos kaimuose. Socialinė atskirtis, nedarbas, mažos pajamos didina socialinės rizikos asmenų skaičių savivaldybėje ir koreguoja viešųjų bibliotekų vartotojų informacinius ir kultūrinius poreikius. Socialinėmis paslaugomis, pašalpomis 2012 metais naudojasi 19, 0 tūkst. senyvo amžiaus žmonių, 13, 4 tūkst. darbingo amžiaus žmonių su negalia, iš jų 6, 7 tūkst. vaikų su negalia. Pastebėta, kad bibliotekose dažniau lankosi asmenys iš socialiai nesaugių bendruomenės grupių, vaikai iš socialinės rizikos šeimų, kaimo gyventojai. 10, 2 % Viešosios bibliotekos vartotojų sudaro žmonės su negalia ir senyvo amžiaus gyventojai, todėl plečiamas šių vartotojų grupių aptarnavimas – knygnešių pagalba jie aptarnaujami namuose, palaikomi glaudūs ryšiai su socialinėmis ir globos įstaigomis. Didėja gyventojų poreikis elektroninėms ir skaitmeninėms paslaugoms, nes virtualioje erdvėje yra ne tik rekreacijai ir laisvalaikiui skirtos, bet ir viešosios paslaugos: e- valdžios, e- bankininkystės, e- sveikatos ir kitos duomenų bazės. Mažėja gyventojų, ypač vaikų iki 14 metų, kurie sudaro didžiausią bibliotekų skaitytojų grupę, poreikis skaityti. Jaunimo skaitymo, informacijos rinkimo įpročiai vis labiau pagrįsti internetinės komunikacijos priemonėmis ir dalis tradicinių bibliotekos paslaugų tampa nereikalingos. Bibliotekos vartotojų registracijos ir statistikos (VRSS) duomenimis didėja apsilankymų skaičius socialinių tinklų, kompiuterinių žaidimų svetainėse.

Technologiniai veiksniai. Biblioteka – viena labiausia kompiuterizuotų įstaigų savivaldybėje. Visi bibliotekos technologiniai procesai automatizuoti, nuo 2001 m. diegiama Lietuvos integrali bibliotekų informavimo sistema (LIBIS). Viešajoje bibliotekoje ir 23 filialuose įdiegti skaitytojų registracijos ir apskaitos, skaitytojų aptarnavimo, katalogavimo ir komplektavimo LIBIS posistemiai. Sukurta informacijos paieškų sistema, veikia elektroninis katalogas, kuriame yra 35515 bibliografiniai įrašai, per metus sukuriama apie 3000 naujų bibliografinių įrašų. Išvystytos bibliotekos elektroninės paslaugos: įdiegta skaitytojų Autoinformavimo sistema, dokumentus užsakyti, juos rezervuoti ir prisitęsti leidinių naudojimo laiką galima internetu, iš namuose esančio kompiuterio galima prisijungti prie prenumeruojamų duomenų bazių EBSCO ir ORO, naudojant bibliotekos suteiktus slaptažodžius.

Bibliotekoje ir filialuose 2013 m. veikė 207 kompiuterizuotos darbo vietos – 150 skirta vartotojams, 57 – darbuotojams. Visų darbuotojų darbo vietos kompiuterizuotos, išskyrus 2 mažiausius, neperspektyvius kaimo filialus. Viešosios interneto prieigos paslauga teikiama 92, 7 % Marijampolės sav. viešųjų bibliotekų (viešosios interneto prieigos Lietuvos bibliotekose vidurkis – 83, 0 %). Viešieji interneto prieigos taškai veikia Viešojoje bibliotekoje (8 darbo vietų) ir 24 filialuose (89 darbo vietos). Dar 45 kompiuteriai Viešojoje bibliotekoje naudojami edukaciniams mokymams. Kokybišku ir sparčiu interneto ryšiu aprūpinta Viešoji biblioteka ir 24 filialai. Darbuotojai ir vartotojai turi galimybę naudotis 21 spausdintuvu, 32 daugiafunkciniais aparatais, skeneriais, kopijavimo aparatais, Multimedia projektoriais ir interaktyvia lenta.

Viešojoje bibliotekoje veikia ES struktūrinių fondų lėšomis įrengtas edukacinis Multicentras, kuriame įvairių amžiaus grupių gyventojai tobulina savo kompiuterinius gebėjimus ir mokosi. Projektas „Bibliotekos pažangai“ finansavo modernios Mokymo klasės įrengimą, kurioje kelia kvalifikaciją bibliotekininkai ir mokomi kompiuterinio raštingumo pradmenų Marijampolės savivaldybės gyventojai.

Didelę paramą ir įtaką bibliotekų kompiuterizavimui ir technologinių procesų modernizavimui darė Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo programa 2003-2013 m., projektas „Bibliotekos pažangai“ ir Europos Sąjungos struktūriniai fondai. 97, 5 % kompiuterinės ir programinės įrangos įsigyta, dalyvaujant šiuose projektuose.

Pastaruoju metu, trūkstant lėšų kompiuterinės technikos atnaujinimui, sunkiau užtikrinti optimalų techninės ir kompiuterinės įrangos panaudojimą (neveikia kai kurie spausdintuvai ir stebėjimo kameros). Viešosios bibliotekos kompiuterių ūkis sparčiai sensta, neatnaujinama darbuotojų kompiuterinė įranga kelia grėsmę bibliotekos funkcijoms.

Vidinės aplinkos analizė:

Organizacinė struktūra. Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka dirba vadovaudamasi steigėjo patvirtintais nuostatais, bibliotekos vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, darbuotojų pareiginiiais nuostatais ir darbų saugos ir sveikatos instrukcijomis. Bibliotekos organizacinę struktūrą sudaro viešoji biblioteka ir 26 filialai – vienas mieste ir 25 kaimo teritorijoje. Viešajai bibliotekai vadovauja direktorius, veikiantis pagal bibliotekos nuostatus, kuris turi 2 pavduotojus. Viešąją biblioteką sudaro 5 skyriai: Skaitytojų aptarnavimo, Informacijos, Metodikos, Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo ir Vaikų edukacijos ir laisvalaikio centras.

Žmogiškieji ištekliai. 2013 m. pradžioje Viešojoje bibliotekoje buvo patvirtinti 65, 25 etatai, dirbo 65 žmonės. Bibliotekoje dirba 49 profesionalūs bibliotekininkai, turintys aukštąjį ir aukštesnįjį išsilavinimą ir 16 kitų specialistų ir darbininkų. 35, 5 % bibliotekininkų įgiję aukštąjį išsilavinimą, 58, 4 % aukštesnįjį, 6, 3 %, bibliotekininkų kaimo filialuose dirba turėdami vidurinį išsilavinimą.

Bibliotekininkai reguliariai dalyvauja mokymuose ir tobulina profesinę kompetenciją. Kasmet mokymuose dalyvauja apie 60 % bibliotekininkų. 31 įgiję Europos kompiuterio vartotojo (ECDL) pažymėjimus, 8 darbuotojai įgiję A2 lygio anglų kalbos pažymėjimus, darbuotojai pastoviai tobulina kompiuterinio raštingumo žinias.

Bibliotekos personalas sensta. Šiuo metu dirba 6 pensijinio amžiaus darbuotojai, dar 6 darbuotojai sulauks pensijinio amžiaus per artimiausius 5 metus, 30 darbuotojų darbo stažas bibliotekoje didesnis nei 21 metai. Bibliotekos personalas stabilus, kaitos nėra. Nauji darbuotojai tik laikinai vaduoja darbuotojus, dažnai jie neturi bibliotekinio išsilavinimo. Darbuotojų gretas papildo Marijampolės kolegijos ir kitų aukštųjų mokyklų auklėtiniai.

Planavimo sistema. Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka savo darbe vadovaujasi Marijampolės savivaldybės strateginiais tikslais ir Bibliotekos trejų metų strateginiu planu. Sudaromos Viešosios bibliotekos padalinių ir filialų metinės veiklos programos, kuriomis vadovaujantis rengiama Viešosios bibliotekos metų veiklos programa, kiekvieną mėnesį sudaromi renginių planai.

Finansiniai ištekliai. Viešoji biblioteka finansuojama iš 3 pagrindinių šaltinių: Marijampolės savivaldybės skiriami asignavimai, valstybės lėšos dokumentams įsigyti skiriamos per Kultūros ministeriją ir specialiųjų programų bei projektų lėšos. Skiriamų lėšų kiekis tiesiogiai įtakoja pagrindinių bibliotekos funkcijų atlikimo galimybes.

Viešosios bibliotekos veikla finansuojama iš Marijampolės savivaldybės biudžeto. 2012 m. viešoji biblioteka gavo 2536, 9 tūkst. Lt lėšų, išlaidos sudarė 22297, 5 tūkst. Lt. Didžiausią lėšų dalį biblioteka gavo iš steigėjo – 1821, 7 tūkst. Lt, fizinių ir juridinių asmenų parama – 402, 6 tūkst. Lt, specialiųjų

programų lėšos (mokamos paslaugos) – 49, 2 tūkst. Lt, programų, projektų (grantų) lėšos – 263, 4 tūkst. Didžiausią išlaidų dalį sudarė išlaidos darbo užmokesčiui – 985, 1 tūkst. Lt arba 42, 8 % visų išlaidų. Bibliotekinių vidutinis darbo užmokestis 2013 m. pradžioje siekė 1284, 96 Lt/mėn., per metus didėjo 1, 0 % ir sudarė 57, 0 % oficialaus LR vidutinio darbo užmokesčio.

Kitos išlaidos – 1322, 4 tūkst. Lt skirta Viešosios bibliotekos ir filialų funkcijų palaikymui (šildymo, elektros energijos, ryšių ir interneto paslaugoms ir kt.) dokumentams įsigyti ir automatizacijai, kompiuterinės ir programinės įrangos palaikymui.

Ryšių sistema, informacinės ir komunikavimo sistemos. Viešoji biblioteka yra atvira visuomenei įstaiga. Bibliotekos struktūra, paslaugos, informacija apie dokumentų fondus ir renginius, viešąsias ir elektronines paslaugas publikuojama ir reguliariai atnaujinama bibliotekos tinklapyje www.marvb.lt. Apie bibliotekos veiklą informuoja respublikinės ir vietinės žiniasklaidos priemonės, biblioteka rengia lankstinukus, plakatus ir kitą informacinę medžiagą apie bibliotekos veiklą.

Visos darbuotojų darbo vietos kompiuterizuotos, komunikavimui naudojama elektroninis paštas ir Microsoft bendravimo sistema Lync.

Vidaus darbo kontrolė. Bibliotekos darbuotojai atskaitingi bibliotekos direktoriui. Viešosios bibliotekos padalinių ir filialo darbuotojai rengia metines ataskaitas. Biblioteka kiekvienais metais atsiskaito savivaldybei: teikiamos statistinės ir žodinės ataskaitos, biudžeto bei specialiųjų lėšų panaudojimo ataskaitos. Metų pabaigoje atsiskaitoma Kultūros ministerijai už dokumentų fondo komplektavimui skirtų lėšų panaudojimą ir teikiamos statistinės ir žodinės ataskaitos Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai ir Kauno apskrities viešajai bibliotekai.

SSGG (stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių) analizė:

Stiprybės.

1. Biblioteka atvira bendruomenei, teikia nemokamas kultūrinės ir informacinės paslaugas.
2. Dirba patyręs ir kvalifikuotas, pastoviai tobulinantis savo kvalifikacinius gebėjimus, personalas.
3. Dalyvavimas europiniuose ir respublikiniuose projektuose atveria galimybes gerinti materialinę – techninę bazę, plėsti paslaugas įvairioms bendruomenės grupėms ir tobulinti personalo administracinius gebėjimus.
5. Kompiuterizuoti visi pagrindiniai bibliotekiniai darbo procesai (įdiegta LIBIS programinė įranga).
6. Tamprūs ryšiai su švietimo, kultūros, visuomeninėmis organizacijomis ir bendruomenėmis.
7. Teikiamos unikalios edukacinės paslaugos savivaldybės ir respublikos mokyklų ugdytiniais Multicentre, skatinami mokytis ir tobulinti kompiuterinius ir meninius gebėjimus.
8. Ugdomi bendruomenės kompiuteriniai gebėjimai, užtikrinama viešosios interneto prieigos paslauga.

Silpnybės

1. Nepatenkinama kai kurių kaimo filialų patalpų būklė, patalpos nepritaikytos šiandieninėms bibliotekos reikmėms, vartotojams ir darbuotojams.
2. Mažas darbo užmokestis neskatina personalo atsinaujinimo ir darbuotojų motyvacijos.
3. Nėra atliekami lokaliniai vartotojų tyrimai, netiriama bibliotekos lankytojų pasitenkinimas bibliotekos paslaugų kokybe ir gyventojų lūkesčiai.
4. Mažas elektroninių dokumentų panaudojimas, neskatinamas elektroninių knygų ir išteklių naudojimas bibliotekose.

Galimybės.

1. Dalyvavimas strateginėse iniciatyvose ir bibliotekų plėtros projektuose stiprina personalo kompetencijas, kelia bibliotekos prestižą.
2. Teigiamas steigėjo požiūris suteikia galimybę modernizuoti ir gerinti bibliotekų materialinę bazę.
3. Naujų informacinių bei kultūrinių bibliotekų paslaugų plėtra gyventojams ir socialiai pažeidžiamoms gyventojų grupėms.
4. Bibliotekos ir jos paslaugų matomumas ir pripažinimas bendruomenėje bei žiniasklaidoje stiprina konkurencingumą su kitomis kultūros įstaigomis.
5. Kraštotyros ir nepublikuotų dokumentų fondų skaitmeniniam ir perkėlimas į elektroninę erdvę, didina jų prieinamumą ir panaudojimą.
6. Inovacijų ir naujovių diegimas bibliotekos darbe, socialinė sanglauda ir socialiai pažeidžiamų grupių narių aptarnavimas didina bibliotekos, kaip kultūros įstaigos ir viešosios erdvės

bendruomenei svarbą.

Grėsmės.

1. Kompiuterinės technikos, kompiuterių tinklų susidėvėjimas ir senėjimas kelia grėsmę tiesioginėms bibliotekų funkcijoms.
2. Asignavimų mažėjimas siaurina bibliotekos veiklos galimybes, daro įtaką bibliotekos paslaugų ir dokumentų fondo kokybei ir kultūrinių renginių įvairovei.
3. Sumažėjusios savivaldybės lėšos periodinių leidinių įsigijimui mažina skaitomumą bibliotekose, ypač kaimo filialuose.
4. Prasta kai kurių Viešosios bibliotekos filialų patalpų būklė, menkai šildomos filialų patalpos mažina bibliotekų funkcionalumą ir patrauklumą.
5. Mažėjantis gyventojų, ypač vaikų ir jaunimo poreikis skaityti, didėjanti priklausomybė nuo IT ir kompiuterinių žaidimų, mažina skaitymo patrauklumą, lemia šių vartotojų grupių lankomumo mažėjimą.

Strateginio tikslo pavadinimas:

Didinti bibliotekos veiklos efektyvumą, puoselėti tradicinių ir skaitmeninių kultūros ir informacijos paslaugų įvairovę ir prieinamumą.

Kodas

01

Įgyvendinant šį strateginį tikslą vykdoma programa:

KULTŪROS, INFORMACIJOS PASLAUGŲ PLĖTRA IR VIEŠOSIOS ERDVĖS KŪRIMAS BIBLIOTEKOSE BENDRUOMENĖS TOBULĖJIMUI IR LAISVALAIKIUI.

Strateginio tikslo siekis – kurti plačiai prieinamą kultūrinę, informacinę ir rekreacinę viešąją erdvę Marijampolės savivaldybės viešosiose bibliotekose. Viešoji biblioteka ir filialai teikia individams ir bendruomenės grupėms prieigą prie žinių, idėjų ir nuomonių įvairovės. Todėl šiandieninei bibliotekai ypač svarbu teikti kokybiškas paslaugas, pritraukti kuo daugiau vartotojų ir įrodyti savo veiklos vertę ir naudą bendruomenei.

Šiam tikslui pasiekti komplektuojami ir tvarkomi Viešosios bibliotekos ir filialų dokumentų fondai, atitinkantys gyventojų poreikius, kuriamas elektroninis katalogas, bibliotekose veikia viešosios prieigos taškai, Marijampolės gyventojai aprūpinami informacija viešojoje bibliotekoje ir filialuose. Bibliotekose sudaromos sąlygos kultūriniai veiklai ir saviraiškai, ugdomi ir tobulinami įvairių bendruomenės grupių skaitmeniniai gebėjimai, skatinamas skaitymas, organizuojami kultūriniai renginiai. Viešųjų elektroninių paslaugų plėtra, interneto skverbties viešajame ir asmeniniame gyventojų gyvenime didėjimas, skatina bibliotekos darbo formų, metodų ir paslaugų kitimą. Elektroninė prieiga bibliotekose ir virtualus bendravimas mažina tradicinių kultūrinių renginių paklausą, tačiau populiarėja virtualus bendravimas, diskusijos, akcijos. Vaikams ir jaunimui priimtinesnė informacijos virtualioje erdvėje paieška, virtualus bendravimas, todėl biblioteka turi tapti ta įstaiga, kuri formuoja ir tobulina paieškos ir atrankos skaitmeniniame pasaulyje savybes ir gebėjimus.

Planuojamos priemonės leis Marijampolės sav. gyventojams nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos, naudotis bibliotekose naujais informacijos ir mokymosi šaltiniais, naujomis knygomis, periodiniais leidiniais, visatekstėmis lietuvių (Infolex) ir užsienio duomenų bazėmis (EBSCO, ORO), edukacinėmis programomis Multicentre, krašto fondu. Bendruomenės skaitmeninių gebėjimų ugdymas, sistemingas mokymasis ir žinių siekimo galimybė bibliotekoje visą gyvenimą, informacijos prieiga ir sklaida per www, krašto fondo skaitmeninimas – prioritetinės bibliotekos veiklos sritis.

Viešosios bibliotekos administracija sieks efektyvesnio personalo darbo, tobulins jo kvalifikacinius gebėjimus, modernizuos bibliotekų darbą ir technologinius procesus. Ypatingas dėmesys bus skiriamas projekto „Bendradarbiavimas kuriant biblioteką šeimai“ valdymui ir įgyvendinimui. Bus plečiamas bendradarbiavimas su Lietuvos ir užsienio švietimo ir kultūros įstaigomis, keičiamasi gerąja darbo patirtimi su kitų šalių bibliotekomis.

PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS „KULTŪROS, INFORMACIJOS PASLAUGŲ PLĖTRA IR VIEŠOSIOS ERDVĖS KŪRIMAS BIBLIOTEKOSE BENDRUOMENĖS TOBULĖJIMUI IR LAISVALAIKIUI“ PROGRAMOS APRAŠYMAS

Biudžetiniai metai	2014 – ieji metai.
Asignavimų valdytojas, kodas	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka, 190495783
Vykdytojas, kodas	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka, 190495783

Programos pavadinimas	KULTŪROS, INFORMACIJOS PASLAUGŲ PLĖTRA IR VIEŠOSIOS ERDVĖS KŪRIMAS BIBLIOTEKOSE BENDRUOMENĖS TOBULĖJIMUI IR LAISVALAIKIUI.	Kodas	01
------------------------------	---	--------------	-----------

Programos parengimo argumentai	Programa parengta, siekiant kryptingai įgyvendinti strateginius savivaldybės tikslus kultūros politikos srityje. Programoje numatytais priemonėmis siekiama skatinti gyventojus naudotis bibliotekomis, užtikrinti bibliotekos vartotojų teisę į patikimą ir patikrintą informaciją iš elektroninių ir tradicinių šaltinių, teikti viešosios erdvės ir rekreacijos paslaugas bendruomenėms ir tapti individų, idėjų ir kultūrų bendravimo vieta.		
Ilgalaikis prioritetas (pagal PSP)	<i>Sumani ir saugi visuomenė</i>	Kodas	01
Šia programa įgyvendinamas įstaigos strateginis tikslas	Didinti bibliotekos veiklos efektyvumą, puoselėti tradicinių ir skaitmeninių kultūros ir informacijos paslaugų įvairovę ir prieinamumą.	Kodas	01

Programos tikslas	Teikti kokybiškas kultūros, informacijos, edukacines ir rekreacijos paslaugas Marijampolės bendruomenei, užtikrinti tradicinių ir elektroninių kultūros ir informacijos paslaugų įvairovę ir prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, gerinti bibliotekų materialinę bazę ir techninį aprūpinimą, skatinti bibliotekos paslaugų plėtrą ir personalo kompetencijas.	Kodas	0101
--------------------------	--	--------------	-------------

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Įgyvendinant šį tikslą dalyvauja visos Marijampolės savivaldybės viešosios bibliotekos: Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka, Draugystės filialas, 25 kaimo filialai. Programos tikslas – sukurti palankią ir naudingą savivaldybės gyventojams informacinę ir kultūrinę terpę bibliotekose, siekti, kad bibliotekos taptų viešąja erdve ir tenkintų bendruomenės ir individo kultūrinius, informacinius ir rekreacinius poreikius.

Tikslo įgyvendinimo uždavinys ir priemonės užtikrina savivaldybės gyventojams prieigą prie patikimų ir patikrintų tradicinių ir skaitmeninių informacijos šaltinių viešosiose bibliotekose, draugišką aplinką visoms bendruomenės grupėms. Prioritetinis uždavinys 2014 metais – sustiprinti gyventojų telkimą bibliotekose, pritraukti naujų vartotojų, ypač jaunųjų, nes bibliotekoje ugdomi jų skaitymo įgūdžiai, lavinama vaizduotė, skatinama siekti žinių. Biblioteka remia sistemingą ir nepriklausomą visų amžiaus grupių vartotojų mokymąsi ir tobulėjimą profesiniais ir rekreaciniais tikslais. Bendradarbiaujant su darbo birža, stiprinami gyventojų skaitmeniniai gebėjimai, skatinama jų integracija į darbo rinką. Lankytojų gausėjimas Multicentre rodo edukacinių programų naudą ir skatina šių darbų plėtotę.

Vertinant kaip pasiektas šios programos tikslas, bus vertinama bibliotekos darbo efektyvumas ir gyventojų, besinaudojančių bibliotekų paslaugomis sutelkimas, vidutiniškai per metus apsilankančių bibliotekoje lankytojų skaičius, fondų dydis ir kokybė, naujų leidinių pasiūla bibliotekose, kultūrinių ir edukacinių renginių skaičius. Skaitmeninių gyventojų kompetencijų ugdymui ir prieinamumui bus vertinama viešos prieigos kompiuterių skaičius bibliotekose ir gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymų valandų skaičius.

Uždavinys:

01. Užtikrinti bibliotekos paslaugų kokybę ir prieinamumą Marijampolės savivaldybės gyventojams, sudaryti jiems palankias sąlygas siekti žinių, mokytis ir praleisti laisvalaikį bibliotekoje.

Priemonės. 2014 - 2016 m. Viešoji biblioteka vykdydama strateginį tikslą „Didinti bibliotekos veiklos efektyvumą, puoselėti tradicinių ir skaitmeninių kultūros ir informacijos paslaugų įvairovę ir prieinamumą“, siekia užtikrinti bibliotekos paslaugų kokybę ir plėsti bibliotekos paslaugų prieinamumą visiems ir kiekvienam savivaldybės gyventojui.

Tuo tikslu formuojami Viešosios bibliotekos ir filialų dokumentų fondai, užsakomos naujos knygos ir periodiniai leidiniai, kuriamas elektroninis katalogas ir informacijos paieškos sistema. Toliau plečiamos elektroninės paslaugos vartotojams, plėtojama Lietuvos integrali informacijos sistema (LIBIS). Siekiant geresnio fondų panaudojimo ir aktualumo, nurašomi nepaklausūs leidiniai, užsakomi dokumentai elektroninėse laikmenose. Vis labiau plečiantis viešųjų elektroninių paslaugų įvairovei, bibliotekos siekia didinti bendruomenės skaitmeninius gebėjimus ir moko įvairių socialinių grupių gyventojus kompiuterinio raštingumo pagrindų bei juos konsultuoja. Elektroninių bibliotekos paslaugų įvairovė ir prieinamumas, skatina bibliotekos krašto fondo, regioninės informacijos ir rankraštinų dokumentų skaitmeninimą ir virtualių parodų rengimą bibliotekos tinklapyje. Kasmet bibliotekose apsilanko daugiau kaip 200 tūkst. lankytojų, todėl biblioteka, kaip viešoji erdvė, bendruomenės saviraiškos skatinimui ir konsolidavimui, yra labai svarbi. Ne visų bibliotekų patalpos dėl nepakankamo šildymo, kelis dešimtmečius neremontuotų ir senais baldais apstatytų patalpų gali atlikti šią funkciją ir tapti bendruomenių susibūrimo vieta. Todėl viena svarbiausių priemonių – pritaikyti bibliotekų patalpas šiandieninėms reikmėms, užtikrinti jų funkcionalumą ir jaukumą, reguliariai atnaujinti kompiuterinę ir programinę įrangą. 2013 metais atlikti kelių filialų patalpų remontai ir Draugystės filialo rekonstrukcija. Šie darbai bus tęsiami ir toliau. Bibliotekos kultūriniai renginiai, naujų paslaugų pristatymai, edukaciniai užsėmimai įtvirtina bibliotekos kaip bendraujančios ir bendradarbiaujančios įstaigos įvaizdį. Vykdomi bibliotekos paslaugų plėtros projektai, straipsniai bibliotekos tinklapyje, vietinėje ir respublikinėje spaudoje didina bibliotekos žinomumą ir paslaugų reklamą. Personalo gebėjimų tobulinimas, motyvacijos skatinimas lemia gerą darbo organizavimą ir rezultatus.

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Užtikrinta bendruomenės poreikius atitinkanti kultūros įstaigų veikla, sudarytos palankios sąlygos bendruomenės kultūrinei saviraiškai, informacijos paieškai, laisvalaikio praleidimui ir tobulėjimui.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo variantai:

Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšos, Valstybės lėšos, ES struktūrinių fondų lėšos, specialiųjų programų ir kitos lėšos.

Marijampolės plėtros strateginio plano dalys, susijusios su vykdoma programa:

01.02.01 uždavinys. Modernizuoti savivaldybės kultūros įstaigų infrastruktūrą ir paslaugas.

**PROGRAMOS "KULTŪROS, INFORMACIJOS PASLAUGŲ PLĖTRA IR VIEŠOSIOS ERDVĖS KŪRIMAS
BIBLIOTEKOSE BENDRUOMENĖS TOBULĖJIMUI IR LAISVALAIKIUI"
TIKSLAI, UŽDAVINIAI, VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS**

Vertinimo kriterijaus kodas	Tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		2014 m.	2015 m.	2016 m.
	01 Tikslas pavadinimas Teikti kokybiškas kultūros, informacijos, edukacines ir rekreacijos paslaugas Marijampolės bendruomenei, užtikrinti tradicinių ir elektroninių kultūros ir informacijos paslaugų įvairovę ir prieinamumą visoms bendruomenės grupėms, gerinti bibliotekų materialinę bazę ir techninį aprūpinimą, skatinti bibliotekos paslaugų plėtrą ir personalo kompetencijas.			
R-01-01-01-01	Gyventojų sutelkimas, procentais. Iš jų: Miesto bibliotekose Kaimo bibliotekose	17, 8 13, 3 22, 3	18, 0 13, 4 22, 6	18, 3 13, 5 22, 9
R-01-01-01-02	Vidutinis apsilankymų skaičius, kartų/per metus	19, 8	20, 1	20, 2
R-01-01-01-03	Kompiuterizuotų darbo vietų skaičius 1000 gyventojų	2, 7	2, 8	2, 8
	01-01 Uždavinio pavadinimas Užtikrinti bibliotekos paslaugų kokybę ir prieinamumą Marijampolės savivaldybės gyventojams, sudaryti jiems palankias sąlygas siekti žinių, mokytis ir praleisti laisvalaikį bibliotekoje.			
P-01-01-01-01-01	Registruotų vartotojų skaičius, vnt.	10500	10650	10650
P-01-01-01-01-02	Dokumentų fondų dydis, tūkst. vnt.	201, 0	204, 0	205, 0
P-01-01-01-01-03	Naujų dokumentų skaičius fonde, procentais	7, 7	7, 8	8, 0
P-01-01-01-01-04	Renginių skaičius, vnt.	620	610	600
P-01-01-01-01-05	Vartotojų mokymo naudotis kompiuteriais valandų skaičius, val.	2120	2140	2100